

PROTOÇOL PER LA PREVENCIÓ I GESTIÓ DE L'ASSETJAMENT SEXUAL A LA XARXA DE CONSUM SOLIDARI

PREVENCIÓ I GESTIÓ

Joana Dominguez
Angels Cardona
Nuria Zapata

2022-2026

PROTOCOL PER A LA PREVENCIÓ,
DETECCIÓ I ABORDATGE
DE L'ASSETJAMENT SEXUAL,
PER RAÓ DE GÈNERE, D'IDENTITAT
I EXPRESSIÓ DE GÈNERE,
O DE PREFERENCIA SEXUAL

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

Data d'actualització: 1 d'abril 2022

Aprovat en Assemblea General Extraordinària el 5 d'abril de 2022. Entra en vigor el 5 d'abril de 2022.

Autoria: Joana Domínguez

Amb la col·laboració de: Nuria Zapata, Angels Cardona, Pere Rosell

Document basat en el protocol contra l'assetjament sexual de la XES.

Índex

1. Introducció

2. Marc legal

3. Objectius i àmbit d'aplicació

3.1 Objectius

3.2 Àmbit d'aplicació

4. Marc conceptual: conèixer per poder identificar

4.1 Assetjament sexual

4.2 Assetjament per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere, o de preferència sexual

4.2.1 Situacions de discriminació i/o d'assetjament per raó d'embaràs, o exercici de drets de conciliació

4.3 L'assetjament ambiental: un factor facilitador

5. La Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

5.1 Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

5.1.1 Funcions de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

5.2. Grup d'acompanyament

5.2.1 Funcions del Grup d'acompanyament

5.2.2 Incompatibilitats del Grup d'acompanyament

5.3 Persona de referència

6. Mesures preventives i de detecció

6.1 Prevenir per evitar

6.2 Detectar.

7. Garanties davant la formulació de denúncia i principis rectors del procés d'investigació.

Respecte i protecció

Confidencialitat

Dret a la informació

Suport de persones formades

Diligència i celeritat

Tracte just

Protecció davant de possibles represàlies

Col·laboració

8. Procediment de denúncia i d'actuació davant d'un cas d'assetjament

8.1 Comunicació o denuncia

8.1.1 Comunicació per via interna

8.1.2 Comunicació per via externa

8.2 Intervenció en cas de consentiment exprés

8.2.1 Fase de recepció, atenció i assessorament

8.2.2 Fase d'investigació

8.3 Informe de conclusions

8.4 Aplicació de mesures

8.4.1 Mesures cautelars

8.4.2 Mesures reparadores

8.4.3 Mesures disciplinàries

1. Introducció

Parlar d'agressions masclistes ens porta a l'univers de les violències de diferents tipus i que han tingut diferents denominacions depenent del context:

- Violències masclistes: que s'exerceixen sobre les dones pel sol fet de ser dones, en el marc d'una societat patriarcal, de poder dels homes sobre les dones.
- Violències LGTBIQ+ fòbiques: d'odi o aversió cap a les persones que pertanyen al col·lectiu LGTBIQ+.
- Violència de gènere: que s'exerceix pels homes contra les dones, per part d'aquells que són o han estat cònjuges o units a elles per relacions d'anàloga afectivitat, fins i tot sense convivència en el moment de produir-se els fets.
- Violència sexual: segons l'OMS, relacions coitals no consentides, o bé intents, exhibicionisme, assetjament o coerció. Dins les violències sexuals el Codi Penal diferencia, de més a menys greu, entre els següents tipus:

- Agressió: violència o intimidació. La forma més greu és la violació.
- Abús: engany, coacció, sorpresa, ús de substàncies... no hi ha “violència” o intimidació i tampoc consentiment.
- Assetjament: exigència de favors, la persona aprofita una situació de superioritat i la no acceptació d'aquestes exigències implica càstigs.

Per tant, en el context d'aquestes violències, considerem que una agressió masclista és qualsevol actitud, acció o omissió que discrimini i/o produeixi en l'altra persona un dany psicològic, emocional o físic.

La Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista la defineix com “la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.”³

Aquestes són algunes característiques de la violència masclista:

- Existeix quan hi ha un ús dels privilegis que el patriarcat reservat per als homes (cis).
- La violència és quotidiana, bona part està normalitzada i és invisible.
- Pot ser exercida voluntàriament o involuntàriament, conscientment o inconscientment.
- Pot ser detectada per qui la pateix o no. Depèn de cada persona, del context que l'envolti i de com ho ha viscut.
- Es dona a diversos escenaris: la parella, la família, l'entorn laboral, l'oci...
- A vegades es fan classificacions en graus o nivells en funció de la gravetat:
 - Nivell 1: micromasclismes, paraules i bromes, etc.
 - Nivell 2: agressions verbals (insults, vexacions), bavejos, tocaments no

desitjats, assetjament, etc.

- Nivell 3: agressions físiques i sexuals, conductes reiterades greus...

Les agressions són més greus si:

- Hi ha intencionalitat i premeditació.
- Si la persona amb l'actitud agressiva no escolta el feedback (verbal i no verbal) i reitera l'acció.
- Si ho ha fet amb més d'una persona diferent.
- Si la persona agredida no se sent amb capacitat de defensar-se.
- Si és forçada a fer una cosa que no vol.

Si ens aturem en la violència sexual en concret, les agressions són qualsevol intent o contacte sexual complet no volgut, no consentit d'un agressor a una altra persona. Inclou la violació, assalt sexual, l'assetjament sexual, exposició indecent, toc inadequat o pornografia infantil. S'inclou aquí tota violació de la integritat sexual d'una persona per una altra. La violència sexual causa dany a la víctima, i a les comunitats en què es produeix. És típicament experimentada com traumàtica per la víctima i pot ser tan aclaparadora que la persona no sap ben bé si sobreviurà. S'estima que 1 de cada 3 dones i 1 de cada 6 homes experimentaran alguna forma d'abús sexual en la seva vida.

Abans de plantejar-nos l'abordatge de les agressions masclistes serà important tenir en compte alguns aspectes claus que es deriven de les característiques que hem vist en aquest apartat:

- És important considerar la relació entre les agressions i les diferències de poder: amb relació al gènere, l'edat, la posició en el lloc de feina o l'organització...
- Igualment cal tenir present la profunda inconsciència del poder associat al gènere, el significat de ser noi (cis), noia (cis), trans, persona no binària... en el context de l'agressió.
- El que cadascú sent és diferent i és important respectar també

la vivència personal de la situació.

Cal recordar que, tot i que les violències sexuals estan presents al llarg de tot el cicle vital de les dones, així com a la de moltes persones no heteronormatives, aquestes tendeixen a ser invisibles, de tan habituades com estem a certes situacions i de tant que hem arribat a normalitzar-les. D'altra banda, els assetjaments per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere, o de preferència sexual són discriminacions flagrants de gènere i, de la mateixa manera que les violències sexuals i la resta de violències masclistes, es troben còmodament integrades en molts àmbits de les nostres relacions socials (d'oci, escolars, laborals, etc.), sovint sense rebre cap mena de qüestionament ni ser problematitzades pels col·lectius en què tenen lloc aquests tipus d'agressions.

D'aquesta manera, l'única manera d'avançar en l'erradicació de les violències masclistes, i en concret de les diferents formes d'assetjament, a les nostres organitzacions, passa per una implicació col·lectiva, orientada a desmuntar els fonaments de les relacions de poder del sistema sexe-gènere, des de la sensibilització i educació de totes les persones que hi formen part, garantint l'existència de mecanismes de prevenció, d'actuació i de suport mutu, així com el compromís ferm, basat en fets i mesures concretes, per posar fi a la normalització, a la complicitat i al silenci.

En aquest sentit, aquest protocol vol esdevenir una eina concreta que, d'una banda, estableix mesures preventives per tal d'evitar qualsevol situació d'assetjament dins la XCS, tant en els espais de participació –comissions, grups de reflexió, mercats de productors locals- com en l'àmbit de les relacions laborals, tot contemplant accions de sensibilització i de formació; i d'altra banda, proporcioni elements que facilitin la identificació de pràctiques precursors o constitutives d'assetjament, per tal de poder abordar-les de forma immediata i efectiva, alhora que estableixi un procediment estandarditzat per donar curs a denúncies d'assetjament i garanteixi una resolució que situï en el centre la reparació de la persona o persones que han patit assetjament i la responsabilitat col·lectiva en l'erradicació d'aquestes conductes

2. Marc legal

Al nostre context, en els darrers 15 anys, hi ha hagut un salt qualitatiu pel que fa a la promulgació de lleis que fan referència explícita a l'assetjament en l'àmbit de les relacions laborals i de les organitzacions.

En aquest sentit, l'aprovació de la **Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes** suposa un punt d'inflexió important en establir l'obligatorietat de mesures de prevenció i abordatge de l'assetjament: “les empreses han de promoure condicions de treball que evitin l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe i arbitrar procediments específics per prevenirlos i per donar curs a les denúncies o reclamacions que puguin formular els qui hagin estat objecte. Amb aquesta finalitat es poden establir mesures que s'han de negociar amb els (i les) representants dels treballadors (i treballadores), com ara l'elaboració i difusió de codis de bones pràctiques, la realització de campanyes informatives o accions de formació” (art. 48).”

D'altra banda, és a la **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista**, que es fa menció per primera vegada de la presència de la violència envers les dones en l'àmbit laboral a través de l'assetjament sexual i per raó de sexe; tot partint de les definicions d'assetjament i assetjament sexual recollides a la Directiva 2002/73/CEE del Parlament Europeu i del Consell, la qual estableix que l'assetjament relacionat amb el sexe d'una persona i l'assetjament sexual “són contraris al principi d'igualtat de tracte entre homes i dones” i “es consideraran discriminació per raó de sexe”.

Pel que fa a l'assetjament per raó d'identitat de gènere i per raó de preferència sexual, no podem oblidar la importància de l'aprovació de la **Llei 11/2014, del 10 d'octubre,**

per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i in- tersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, que recull el dret de les persones a no ésser discriminades per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere en l'àmbit laboral, obligant les empreses a respectar la igualtat de tracte i d'oportunitats de les persones LGBTI a través de l'adopció de mesures adreçades a evitar qualsevol tipus de discriminació laboral i instant que el personal d'inspecció de treball, de prevenció de riscos laborals així com la representació legal de les persones treballadores rebi formació específica en relació a les discriminacions que poden patir les persones LGBTI i en el coneixement de la diversitat pel que fa a l'orientació sexual, la identitat de gènere i l'expressió de gènere.

També en l'àmbit català, cal remarcar la **Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, que obliga les organitzacions empresarials a establir mecanismes que permetin donar resposta a denúncies i reclamacions per assetjament sexual o per raó de sexe, així com a complir el protocol intern per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament.

3. Objectius i àmbit d'aplicació

3.1 Objectius

L'objectiu d'aquest protocol és esdevenir una eina específica dins l'organització que permeti erradicar tota forma d'assetjament vinculada a les violències masclistes, a través de la seva prevenció, detecció i abordatge.

Contempla:

✓ **Prevenir** possibles situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere, o de preferència sexual en el si de la XCS.

✓ **Establir una Comissió de prevenció** responsable de la prevenció, detecció, seguiment i abordatge de situacions d'assetjament, tot detallant les seves funcions

✓ **Promoure** una cultura organitzativa dins l'entitat de rebuig i una adequada resposta davant de qualsevol forma d'assetjament, tot dedicant temps i recursos adreçats a la sensibilització i la formació en aquesta matèria.

✓ **Establir un procediment de denúncia i d'actuació** clar davant de situacions d'assetjament, que garanteixin la protecció i la reparació de la persona o persones afectades i la indemnitat d'aquestes.

3.2 Àmbit d'aplicació

El present protocol és aplicable a totes les persones vinculades a la XCS, tenint en compte que els límits de l'entorn no estan delimitats ni pel lloc de treball físic ni per la jornada laboral o per la forma de vinculació jurídica amb l'organització.

Així, el present protocol serà d'aplicació a totes les persones que conformen l'estructura professional i no professional de la XCS, així com **la seva relació** amb membres de les entitats col.laboradores, i a qualsevol proveïdor/a, usuari/a, voluntari/a, o organització que es relacioni amb la XCS professionalment o amb motiu del seu objecte social

L'abast del protocol també inclou les conductes d'assetjament sexual, per raó de sexe, orientació sexual i/o identitat de gènere comeses en actes organitzats per la XCS o en què participa, així com aquelles que tinguin lloc fora de l'horari laboral o comeses fora de la seu física o instal·lacions de la XCS tant presencialment com a través de les tecnologies de la informació i la comunicació i de les xarxes socials; sempre que la relació entre les persones assetjades i la persona o persones assetjadores derivi de la seva activitat a la XCS .

L'aprovació en Assemblea General d'aquest document marca la data a partir de la qual el conjunt de la XCS, en tots els seus espais accepta les bases d'aquest document. Per tant, a les persones que demanin fer-se sòcies, treballadores o voluntàries posteriorment a la ratificació en Assemblea General del document se'ls informará i exigirà la seva adhesió com a requisit.

4. Marc conceptual: conèixer per poder identificar

4.1 Assetjament sexual

Quan parlem d'assetjament sexual parlem de qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'indole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona o de crear li un entorn intimidatori, hostil, degradant , humiliant, ofensiu o molest.

L'assetjament sexual es distingeix de les aproximacions lliurament acceptades o tolerades i recíproques en la mesura que **les conductes no són desitjades per la persona que les rep.**

Tot i que l'assetjament es caracteritza per un **conjunt de conductes** ofensives **repetides en el temps**, en el cas de l'**assetjament sexual**, certes conductes, atesa la seva gravetat, poden ser considerades assetjament tot i donar-se **de forma singular.**

A tall d'exemple, i sense ànim excloent ni limitador, es presenten algunes conductes que poden ser constitutives d'assetjament sexual:

VERBAL	NO VERBAL	FÍSIC
Comentaris obscens, bromes sexuals ofensives. Difondre rumors sobre la vida sexual d'una persona. Preguntar o explicar fantasies, preferències sexuals. Oferir/fer pressió per concretar cites compromeses o trobades sexuals. Demandes de favors sexuals.	Mirades lascives al cos. Gestos obscens. Ús de gràfics, vinyetes , dibuixos, fotografies o imatges d'internet de contingut sexualment explícit . Cartes, notes o missatges de correu electrònic de contingut sexual de caràcter ofensiu. .	Apropament físic excessiu. Arraconar; buscar deliberadament quedar-se a soles amb la persona de forma innecessària. El contacte físic deliberat i no sol·licitat (pessigar, tocar, massatges no desitjats). Tocar intencionadament les parts sexuals del cos.

4.2 Assetjament per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere, o de preferència sexual

El constitueix un conjunt de comportaments no desitjats per qui els rep, sostinguts en el temps, relacionats amb el sexe d'una persona, la seva identitat o expressió de gènere o la seva preferència sexual, que tenen l'efecte de crear un entorn discriminador, intimidador, degradant, hostil o segregat.

- Estan incloses, per tant, totes aquelles conductes discriminatòries rebudes pel fet de ser **dona**, pel fet de ser **transsexual o transgènere**, pel fet de ser **intersexe**, de ser **gai, lesbiana o bisexual** o pel fet d'**expressar-se, vestir-se o comportar-se** d'una forma **diferent a com s'espera d'un determinat gènere**.
- En l'àmbit laboral, aquestes tipologies d'assetjament es poden donar en ocasió de **l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació**.
- En l'àmbit de les organitzacions, com en la resta d'àmbits, aquestes situacions es poden donar tant en **espais de relació formal com informal**, i poden limitar **la participació, la sociabilitat i el desenvolupament** dins de l'entitat de les persones que les pateixen.

A modus d'esquema resumim les principals conductes més comunes d'aquest tipus d'assetjament

PER RAÓ DE GÈNERE	PER RAÓ D'IDENTITAT DE GÈNERE	PER RAÓ DE PREFERÈNCIA SEXUAL	PER RAÓ D'EXPRESSIÓ DE GÈNERE
Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual de les dones. Utilitzar humor sexista. Ridiculitzar les persones que assumeixen tasques que tradicionalment ha assumit l'altre sexe. Ignorar aportacions, comentaris o accions (excloure, treure-li valor). Menystenir la feina feta per les dones; desacreditació professional. Assignar o demanar a una persona tasques basant-se en prejudicis sexistes.	Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual de les persones trans. Utilitzar humor trànsfob. Formes ofensives d'adreçar-se a la persona en funció de la seva identitat de gènere. Ridiculitzar la persona en relació a la seva identitat de gènere. Ignorar aportacions, comentaris o accions (excloure, no prendre seriosament). Negar-se a anomenar una persona trans com ella desitgi o utilitzar deliberadament pronoms i articles que no es corresponguin amb el gènere amb el qual s'identifica. Expulsar o qüestionar les persones amb identitats de gènere no normatives quan fan ús d'un bany/ vestuari determinat.	Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual de les persones no heterosexuales. Utilitzar humor lesbòfob, homòfob o bífob. Formes ofensives d'adreçar-se a la persona en funció de la seva preferència sexual. Ridiculitzar la persona en relació a la seva preferència sexual. Ignorar aportacions, comentaris o accions (excloure, no prendre seriosament). Tractar desigualment a una persona basant-se en la seva homosexualitat o bisexualitat o en la percepció d'aquestes.	Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual de les persones amb expressions, gustos i comportaments diferents als esperats per un determinat gènere. Formes ofensives d'adreçar-se a una persona en funció de la seva expressió de gènere. Ridiculitzar la persona en relació a l'expressió de gènere. Ignorar aportacions, comentaris o accions (excloure, no prendre seriosament). Tractar desigualment a una persona basant-se en la seva expressió de gènere. Moure a un lloc, càrrec o posició menys visible a dones que vesteixen de forma "poc femení"

4.2.1 Situacions de discriminació i/o d'assetjament per raó d'embaràs, o maternitat.

També cal tenir en compte aquelles situacions d'assetjament que poden estar presents durant l'embaràs, la maternitat i la conciliació amb la vida personal i familiar. Es tracta de formes d'assetjament per raó de sexe i són, amb diferència, les més prevalents en l'àmbit de les relacions laborals.

Es tracta de pressions i actuacions diverses, subtils o directes, adreçades a fer que les dones embarassades, o en el moment d'incorporar-se al treball després de gaudir el permís de maternitat, o amb responsabilitats de cures es vegin forçades a renunciar als seus drets o al lloc de treball o vegin les seves condicions laborals modificades.

A tall d'exemple, i sense ànim exclouent ni limitador, es presenten algunes conductes que poden ser constitutives d'assetjament per raó de maternitat o cura de persones malaltes o dependents.

PER RAÓ D'EMBARÀS	PER RAÓ DE PATERNITAT	PER RAÓ D'ACTIVITATS DE CURES
Ridiculitzar, menystenir les capacitats, habilitats i el potencial intel·lectual de les dones embarassades. Utilitzar humor sexista pel que fa a dones embarassades.	Ridiculitzar les persones que assumeixen tasques que tradicionalment ha assumit l'altre sexe. Ridiculitzar, menystenir les activitats de criança que tradicionalment ha assumit l'altre sexe i produir assetjament ambiental.	Obstaculitzar la promoció en el lloc de treball, l'accés al treball remunerat o l'ocupació o la formació de dones, homes i persones no binàries donades per motiu de criança i activitats de cures d'infants, persones malaltes o dependents i gent gran. Ridiculitzar, menystenir tota activitat relacionada amb les cures i produir assetjament ambiental.

4.3 L'assetjament ambiental: un factor facilitador

Es tracta d'un conjunt de conductes i formes de fer que configuren un clima organitzacional intimidatori, hostil, humiliant, ofensiu o degradant.

L'assetjament ambiental pot ser sexual, per raó de sexe, d'identitat de gènere o de preferència sexual.

- L'assetjament ambiental està directament relacionat amb la **cultura de gènere de l'organització**.
- En l'existència d'assetjament ambiental juga un paper clau el **grup hostil**: persones que poden donar **suport passiu** a l'agressor/a (no actuant ni denunciant) o **col·laborar activament** (sovint amb intenció d'integrar-se al grup).

A tall d'exemple es presenten algunes conductes que poden predisposar a l'assetjament ambiental:

ASSETJAMENT AMBIENTAL	
	A
Mofa, ridiculització o qüestionament públic dels drets reconeguts en l'àmbit de la igualtat de gènere i de la diversitat sexual.	
Cultura organitzacional autoritària i patriarcal; amb lideratges carismàtics i personalistes.	
Acudits i bromes que resultin ofensives.	
Contacte físic habitual i deliberat, no sol·licitat i innecessari: pessics, palmades, massatges.	
Material gràfic (cartelleria, revistes, fanzines, etc.) que resulti humiliant o ofensiu pel seu caràcter sexista, lesbòfob, homòfob, trànsfob o bifob.	

5. La comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

Per tal de garantir que el compromís de la XCS envers l'erradicació de les diferents formes d'assetjament de gènere esdevingui efectiu i es materialitzi en actuacions reals i tangibles, cal que un equip de persones, treballi en el desenvolupament del present protocol, tot desplegant les mesures de prevenció i detecció que s'hi recullen, responsabilitzant-se de l'atenció i gestió d'aquests tipus de situacions, investigant i proposant, accions correctores, reparadores i de sanció, i duent a terme un seguiment de cada situació concreta.

5.1 Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

La composició i creació de la primera Comissió de prevenció es defineixen als diferents espais reconeguts de la XCS l'assemblea de sòcies de la XCS.

La Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment ha d'estar composta per 5 persones totes elles han d'estar especificades a l'Annex 3 .

D'aquestes, com a mínim hi ha d'haver:

- Una representant de la junta.
- Una representant de l'equip de Cooperació i sensibilització.
- Una persona de l'equip de comerç just.
- Una persona voluntària.
- A més, pot incorporar persones especialitzades en la matèria, siguin o no de la

base social, quan sigui necessari un acompanyament professional.

Quant a la composició de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment, aquesta podrà ser mixta però haurà de tendir a representar la diversitat de gènere present a la XCS vetllant perquè les dones i les persones LGTBI hi siguin incloses.

La Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment es reunirà les vegades que consideri oportunes per tal de realitzar les tasques assignades i, com a mínim i de manera ordinària, dos cops l'any per tal d'avaluar i fer un seguiment de l'aplicació del protocol.

5.1.1 Funcions de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment

- Promoció d'accions de prevenció.
- Promoció d'accions de detecció.
- Recepció de queixes denúncies i/o consultes en relació a les diferents formes d'assetjament de gènere.
- Revisió quadriennal del protocol.
- Seguiment anual de l'aplicació de les mesures recollides al protocol.
- Creació del Grup d'acompanyament en cas de rebre una denúncia.
- Definició dels mecanismes per garantir la confidencialitat.
- Presentació davant la junta directiva de mesures preses i proposades davant situacions d'assetjament.
- Assessorament a la junta directiva en cas de denúncia de mala praxis en l'abordatge de situacions d'assetjament que es donin.

5.1.2 Compromís de confidencialitat.

Els membres integrants de l'esmentada comissió han de signar un document de confidencialitat que protegeixi a totes les persones implicades. En cas de no respectar el compromís la persona deixarà automàticament la comissió.

5.2. Grup d'acompanyament

En cas de denúncia, de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment es crearà un Grup d'acompanyament específic per acompanyar el cas en qüestió.

Aquest Grup d'acompanyament estarà format per 2 persones de la Comissió de prevenció per tal de garantir el principi de confidencialitat i serà, per defecte, mixt (amb excepció de demanda explícita de la persona denunciant perquè el grup sigui no mixt).

El Grup d'acompanyament es reunirà les vegades que consideri oportunes d'acord amb el cas i/o la denúncia rebuda. En tot cas, en funció de la complexitat que presenti cada situació, el grup podrà demanar la intervenció o suport d'alguna entitat o professional experta en la temàtica.

5.2.1 Funcions del Grup d'acompanyament

- Informar i assessorar la persona afectada sobre els seus drets, els recursos assistencials, jurídics, sanitaris i de suport existents, tant interns com externs; sobre el compromís de la XCS i el seu rebuig ferm a qualsevol forma d'assetjament; sobre el contingut i el circuit del protocol.
- Recopilar la informació, analitzar la situació i proposar mesures cautelars.
- Redactar l'informe de conclusions i la proposta d'actuació (mesures correctores, reparadores i/o sancionadores).
- Proposar mesures per fer un correcte seguiment del cas.
- Garantir la confidencialitat.

5.2.2 Incompatibilitats del Grup d'acompanyament

Davant d'una situació concreta d'assetjament, quedaran invalidades com a membres d'aquest grup les persones que estiguin en alguns dels supòsits següents:

- Les que estiguin involucrades en els fets denunciats o en un procediment previ d'assetjament.
- Les que tinguin relació de parentiu, amistat o enemistat manifesta amb alguna de les parts implicades en la situació d'assetjament.
- Les que tinguin condició de superioritat o subordinació jeràrquica laboral immediata respecte de la víctima.
- ~~Les~~ que tinguin condició de superioritat o subordinació jeràrquica laboral immediata respecte de la part denunciada.
- Les que formin part de l'equip tècnic de la XCS si en la situació d'assetjament hi ha involucrada alguna persona d'aquest equip tècnic.

6. Mesures preventives i de detecció

6.1 Prevenir

La millor manera d'actuar enfront de l'assetjament és evitar-ho, tot desenvolupant **polítiques adreçades** a la consecució de l'equitat de gènere i l'erradicació de les discriminacions sexistes i lgtbifòbiques.

Aquesta tasca de gran abast, però, ha d'anar acompanyada de l'aplicació les següents mesures específiques orientades a la prevenció .

Comptar amb un Protocol de prevenció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, d'identitat de gènere o d'orientació sexual, com a part d'una política transversal d'igualtat d'oportunitats i equitat de gènere.

Donar a conèixer el Protocol a tots els membres de XCS socialitzant-lo a través de reunions fent-lo accessible per a la seva consulta a través de la web de l'entitat, editant-lo en formats atractius i de fàcil comprensió,

Mesures específiques de sensibilització:

Realització d'una formació específica acompanyada d'una campanya (material informatiu l'escrit i audiovisual,, etc.) adreçades a **modificar la cultura de gènere** de l'organització i a donar a conèixer les realitats diverses que viuen dones i persones LGTBIQ+

✓ Realització d'una formació específica acompanyada d'una campanya (material informatiu escrit i audiovisual,, etc.) adreçades a **donar a conèixer i comprendre les diferents manifestacions de l'assetjament i de les violències masclistes.**

Mesures específiques de formació:

- Realització d'almenys 1 formació en prevenció i abordatge de l'assetjament adreçades a la comissió de prevenció , detecció actuació i seguiment de la XCS .
- Realització d'almenys 1 formació específica a l'equip o comissió de la XCS responsable de la prevenció, atenció, investigació i seguiment de situacions d'assetjament.

6.2 Detectar:

Tot i que l'objectiu primer de la XCS és impedir l'existència de situacions d'assetjament, les discriminacions de gènere continuen sent constitutives de la nostra realitat, motiu pel qual és important desenvolupar instruments de detecció precoç, per tal d'evitar situacions més greus, minimitzar els danys i incrementar les possibilitats de reparació.

- ✓ Establiment d'un canal per a la recepció de denúncies sobre assetjament.
- ✓ Establir uns indicadors que permetin detectar el grau d'assetjament en les persones i en l'organització.

7. Garanties davant la formulació de denúncia i principis rectors del procés d'investigació.

Respecte i protecció

- ✓ Protecció de la intimitat i dignitat de les persones afectades.
- ✓ Durant tot el procés d'investigació, les persones implicades (tant qui denuncia com qui és denunciada) poden estar acompanyades i assessorades per persones de la seva confiança.

Confidencialitat

- ✓ La informació recopilada en les actuacions per part del Grup d'acompanyament té un caràcter confidencial i només pot ser coneguda per les persones que intervenen directament en les diferents fases contemplades al present Protocol.
- ✓ Si en el procés de recollida d'informació es presenten dades relatives a la salut de les persones implicades, aquestes s'han de tractar de manera específica i confidencial, incorporant-se a l'expedient només després de l'autorització expressa de la persona afectada.
- ✓ Quan la persona agressora o persones agressores estiguin vinculades laboralment a la XCS només es prendran mesures que impliquin sancions laborals en denúncies investigades i provades

Dret a la informació

- ✓ Totes les persones implicades tenen dret a: informació sobre el procediment, sobre els drets i deures, sobre quina fase s'està desenvolupant, i segons la característica de la participació, sobre el resultat de les fases.

Suport de persones formades

- ✓ La Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment haurà d'haver rebut formació específica en prevenció i intervenció en situacions d'assetjament i, en qualsevol cas, el Grup d'acompanyament podrà comptar amb la participació de persones formades en la matèria durant tot el procediment.

Diligència i celeritat

- ✓ L'abordatge d'un cas d'assetjament exigeix la màxima cura en totes les seves fases – recepció, atenció, investigació i resolució – alhora que agilitat en els processos, per tal de garantir la protecció de totes les persones implicades i evitar l'agreujament de la situació.
- ✓ Quan la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment rebí un denúncia d'assetjament, aquesta haurà de crear de forma immediata el Grup d'acompanyament . S'establirà una persona de la comissió de prevenció assignada amb l'encàrrec de donar una resposta d'interès personal i institucional per la víctima immediata a la denúncia i farà saber que en un màxim tres dies hi haurà el grup d'acompanyament.
- ✓ El període de resolució del cas (tancament d'informe de conclusions i proposta de mesures correctores, reparadores i/o sancionadores) no ha de superar, com a criteri general, els 10 dies laborables. Això no obstant, la complexitat de certs casos (diverses persones implicades, concurrència de diferents tipus d'assetjament, etc.) podria justificar, de forma excepcional, un increment d'aquest termini fins, com a màxim, 30 dies laborables.

Tracte just

- ✓ Garantia d'audiència imparcial i d'un tractament just per a totes les persones implicades. Totes les persones que intervinguin en el procediment actuen de bona fe en la recerca de la veritat i l'esclariment dels fets denunciats.

Protecció davant de possibles represàlies

- ✓ Garantia de no discriminació: cap persona que denunciï o comuniqui una situació d'assetjament (en sigui afectada o testimoni) o que participi del procediment d'investigació i resolució ha de patir represàlies.

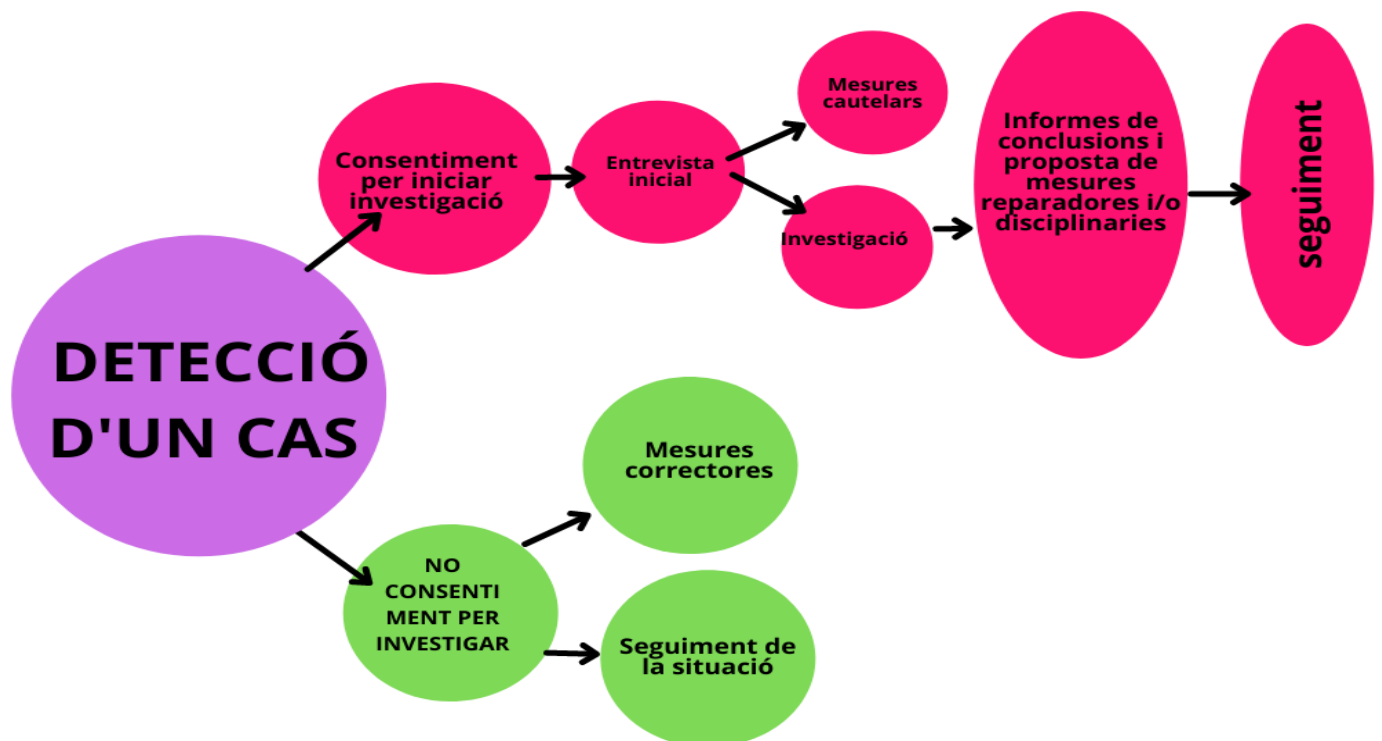
Col·laboració

- ✓ Totes les persones vinculades a la XCS que siguin citades en el transcurs del procediment tenen el deure d'implicar-s'hi i de prestar la seva col·laboració. Cadascuna de les persones citades signarà un document de confidencialitat.

8. Procediment de denúncia i d'actuació davant d'un cas d'assetjament

En el moment que es tingui coneixement d'una situació d'assetjament, ja sigui a través d'una denúncia formal o d'una via informal, la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment activarà el protocol de forma immediata.

Les passes a seguir, que variaran en funció de si la persona o persones afectades donen el seu consentiment per iniciar un procediment d'investigació o no, seran les següents:

8.1 Comunicació o denúncia

Tota persona vinculada a la XCS que consideri estar vivint una situació d'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat o expressió de gènere, o de preferència sexual, en una activitat o espai participat de la XCS, podrà comunicar-ho a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment, ja sigui de manera verbal o escrita.

D'altra banda, qualsevol persona que sigui testimoni d'una situació d'aquestes característiques, està obligada a comunicar-ho a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment en el seu defecte, seguint els canals establerts en el present protocol.

Sempre que la situació d'assetjament impliqui tant a persones vinculades a l'estructura de la XCS com a persones vinculades en activitats promogudes per la XCS, el procediment de denúncia i actuació serà l'establert pel present protocol.

8.1.1 Comunicació per via interna

Verbal

A qualsevol de les persones que integren la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment.

A una persona de confiança, que ho traslladarà a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment.

Si hi ha relació laboral també podrà comunicar-ho a un/a company/a, o un/a persona que ocupi un càrrec de responsabilitat a l'organització o a la representació legal de les persones treballadores, que ho traslladarà a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment.

Qualsevol persona podrà adreçar-se de forma verbal a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment, ja sigui directament afectada per la situació d'assetjament o en tingui coneixement. **En tots els casos, el Grup d'acompanyament creat per al cas, haurà de contactar directament la persona afectada, escoltar el seu relat i conèixer la seva voluntat** respecte a les passes a seguir i la forma d'abordar la situació que està vivint.

En els casos que la situació que es doni a conèixer no afecti una persona en concret, sinó que respongui a un patró d'assetjament ambiental, en què es doni un clima degradant i ofensiu, de tipus sexista, lgtbifòbic o trànsfob, el Grup d'acompanyament es comunicarà amb el conjunt del col·lectiu o grup afectat.

Denúncia escrita

Adreçada a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment, fent servir el model de denúncia facilitat en el present protocol (Annex 2)

En tot cas la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment lliurarà a la persona denunciant una còpia de la comunicació, amb la signatura de qualsevol membre de la comissió que servirà com a justificant de recepció.

Quan la persona afectada s'hagi comunicat prèviament amb la Comissió de forma verbal, l'equip d'acompanyament designat podran facilitar li suport en la redacció de la denúncia, sempre que aquesta ho desitgi.

Quan la denúncia sigui presentada per una tercera persona, caldrà **contactar la persona afectada i comptar amb el seu consentiment exprés** (Annex 5) abans d'iniciar el procediment d'investigació i resolució recollit en aquest protocol.

Independentment que hi hagi consentiment exprés de la persona afectada, **sempre que la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment tingui coneixement d'una situació d'assetjament haurà d'actuar** adoptant mesures preventives,

correctores i protectores; alhora farà un seguiment acurat de la situació i de la seva evolució.

Sempre que la manca de consentiment exprés impedeixi l'activació del protocol, la Comissió haurà de deixar constància del coneixement de la situació, de la negativa de la persona afectada i de les accions preventives, correctores i protectores que ha emprès.

A continuació es presenten alguns exemples de possibles actuacions que no requereixen consentiment exprés de la persona afectada:

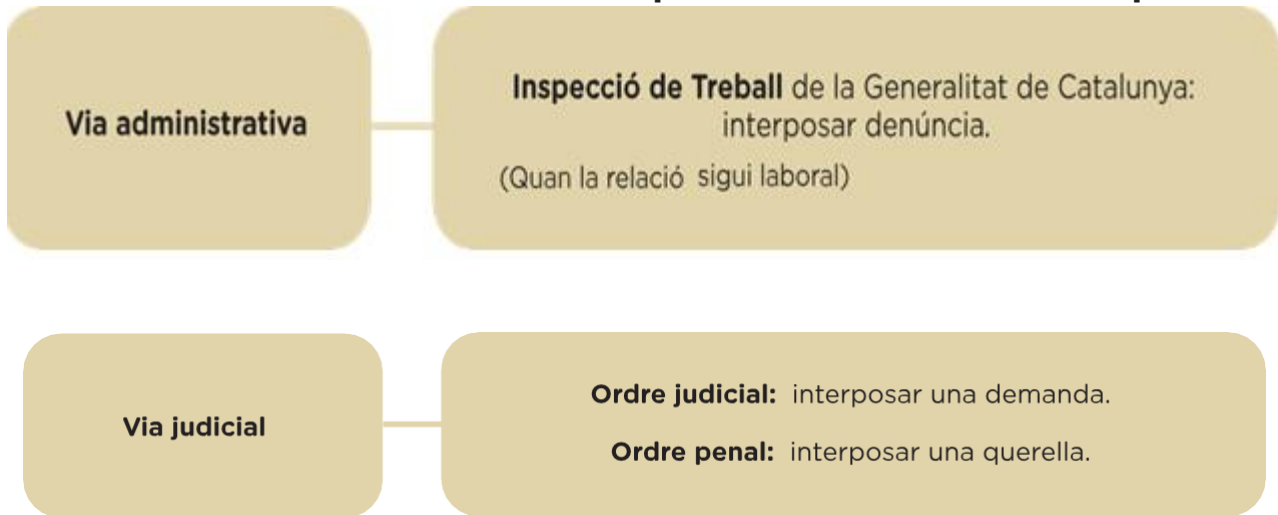
- ✓ Oferir recursos **d'atenció psicològica i legal** a la persona afectada.
- ✓ Establir una **xarxa de suport** a la persona afectada.
- ✓ Aplicar una **reestructuració organitzativa**, per tal de separar persones presumptament involucrades (sempre que no impliqui modificació de condicions laborals).
- ✓ Reforçar el **missatge de rebuig** a aquest tipus de conductes per part de la XCS i tornar a realitzar una campanya de difusió del protocol.
- ✓ Realitzar **accions de sensibilització** específiques en l'entorn en què s'hagi donat la situació d'assetjament.

8.1.2 Comunicació per via externa

En qualsevol cas, una persona que estigui vivint una situació d'assetjament sexual, per raó de sexe, d'identitat de gènere o de preferència sexual, **podrà denunciar els fets a través de les vies externes que consideri pertinents**, sense que aquest fet exclogui l'activació dels mecanismes de resolució interns descrits en aquest protocol tan bon punt es tingui coneixement del cas.

Cal tenir en compte que la via interna implica una menor formalitat que la via externa, està exempta de cost econòmic, suposa una major celeritat i permet adoptar de forma gairebé immediata mesures correctores i protectores. D'altra banda, la via externa té major validesa legal i capacitat punitiva, alhora que pot contemplar compensacions econòmiques per a la persona afectada.

D'aquesta manera, **no només no es tracta de vies incompatibles sinó que aporten respostes diferents a la situació d'assetjament**. Adreçar-se a una o altra via, o a ambdues, és una **decisió que concerneix únicament la persona**

Si fos el cas que la persona afectada sol·licités assessorament a les persones referents del Grup d'acompanyament en relació a quina via acollir-se, caldrà:

- ✓ Aclarir les característiques i objectiu de cada una de les vies.
- ✓ Escoltar la voluntat de la persona que pateix la situació –desig, expectatives, etc.–.

- ✓ Valorar, conjuntament amb la persona afectada, la gravetat i l'abast de l'incident o incidents.
- ✓ Aclarir si es tracta d'una conducta aïllada o repetida en el temps.
- ✓ Valorar la posició de la presumpta persona assetjadora en relació a la persona assetjada (especialment, si la persona assetjadora té una posició de poder jeràrquic a l'organització respecte de la persona afectada).

Les persones referents podran comptar amb el suport d'un/a especialista (jurista, psicòleg/oga, etc.), a l'hora de dur a terme aquest assessorament.

En tot cas, al marge de la via que s'adopti per part de la persona denunciante, el Grup d'acompanyament durà a terme un seguiment continuat del cas i aplicarà les mesures correctores i cautelars que consideri oportunes.

8.2 Intervenció en cas de consentiment exprés

En qualsevol cas, s'haurien d'omplir i signar els models de denúncia (Annex 4) i de consentiment informat (Annex 5).

Una vegada rebuda la denúncia, i quan hi hagi consentiment exprés de la persona afectada, s'inicia el següent procediment d'actuació (amb les reunions que siguin necessàries per part del Grup d'acompanyament):

1. Recepció de la denúncia per part de la comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment.
2. Creació del grup d'acompanyament i designació de referents/s (3 dies laborables com a màxim).
3. Primera entrevista més adopció de mesures cautelars.
4. Investigació : segona entrevista amb la persona denunciante i entrevista a la persona denunciada i entrevista de testimonis.
5. Informe de conclusions (10 dies laborables màxim i fins a 30 dies laborables en casos excepcionals).
6. Proposta de mesures reparadores o disciplinàries.
7. Proposta de seguiment.

8.2.1 Fase de recepció, atenció i assessorament

Una vegada rebuda una denúncia d'assetjament la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment crearà el Grup d'acompanyament (que seran les úniques persones coneixedores dels detalls de la situació d'assetjament), que podran ser triades per la persona afectada d'entre les integrants de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment).

El grup d'acompanyament concertarà primera entrevista, que tindrà els següents objectius:

- ✓ Identificar elements del relat que puguin ser constitutius d'assetjament (i tipus d'assetjament) i definir la gravetat.
- ✓ Valorar el nivell de risc.
- ✓ Valorar la viabilitat d'una resolució interna i informar la persona afectada sobre les vies jurídiques i extra-jurídiques existents.
- ✓ Donar suport emocional a la persona afectada.
- ✓ Crear un clima de confiança.
- ✓ Aclarir a la persona afectada les fases del procediment intern.

Una vegada realitzada la primera entrevista el Grup d'acompanyament, valorarà la idoneïtat d'activar mesures cautelars urgents o no.

Seguidament i prèvia a l'inici de la fase d'investigació, es convocarà la persona afectada a una segona entrevista, que ha de permetre:

- ✓ Ampliar i polir el relat una vegada identificats els fets rellevants.
- ✓ Recollir material probatori afegit.
- ✓ Informar a la víctima de la possibilitat d'aplicar "mesures cautelars" i conèixer el seu parer sobre les mesures proposades.

Actitud i actuació del grup a les primeres entrevistes amb la persona afectada

Fer sentir segura a la persona, amb una escolta respectuosa sense emetre judicis de valor sobre els fets exposats.

Fer-li saber que la XCS està fortament compromesa amb l'erradicació de l'assetjament sexual, per raó de sexe, d'identitat de gènere o de preferència sexual.

Consultar-li com creu que pot ser ajudada, fent-li saber que les seves necessitats són tingudes en compte.

Ajudar-la a reconstruir els fets en forma cronològica, atorgant-li el temps necessari.

Informar sobre la possibilitat de convocar testimonis per completar la investigació.

Agrair la confiança dipositada en la Comissió.

Confidencialitat i registre d'informació

Apertura d'expedient intern i d'accés restringit.

Acta de cada reunió del Grup d'acompanyament Compareixença signada després de cada entrevista:

L'etapa final de l'entrevista es dedicarà a la preparació de la declaració, respectant els fets relatats.

Una vegada redactada, la persona declarant tindrà l'oportunitat de revisar-la i corregir allò que consideri convenient.

Si estigués d'acord, haurà de signar-la de conformitat.

En cas que no vulgui signar-la, s'haurà d'agregar una breu explicació de per què no s'ha signat, signant únicament l'entrevistador/a.

8.2.2 Fase d'investigació

En aquesta fase es recopilarà tota la informació referent a la situació exposada per la persona denunciant, comunicant a la persona denunciada els fets de què se l'acusa i donant l'oportunitat d'exposar el seu relat. També podran citar-se, quan n'hi hagi, testimonis, sempre advertint-los de la confidencialitat del procés i de la necessitat de preservar totes les parts implicades.

És recomanable que la fase d'investigació es dugui a terme en el menor lapse de temps possible i, sempre que sigui factible, realitzar les entrevistes a la persona denunciada i a testimonis el mateix dia, per tal d'evitar pressions així com filtracions i manipulacions de la informació.

En tot cas, les entrevistes s'hauran de realitzar amb suficient distància temporal com per garantir que les persones citades no coincideixin físicament.

L'entrevista a la persona denunciada – realitzada pel grup d'acompanyament del cas – ha de permetre:

- ✓ Explicar que se l'ha denunciat per fets greus relacionats amb l'assetjament d'una persona.
- ✓ Aclarir les acusacions sense revelar dades que vulnerin la intimitat de la víctima.
- ✓ Demanar aclariment de fets narrats per la víctima o per la persona denunciada que siguin considerats rellevants o constitutius d'assetjament.
- ✓ Demanar a la persona denunciada fets probatoris del seu relat i aportació de testimonis, si escau.

Sota demanda expressa de la persona denunciada, o en cas que el Grup d'acompanyament ho valori necessari, es podrà convocar una segona entrevista amb la part denunciada, per tal d'aclarir fets o recavar material probatori afegit.

*Actitud i actuació de la persona referent o referents
durant l'entrevista amb la persona denunciada*

1

Informar sobre el rol de qui entrevista i el procediment d'investigació.

2

Transmetre els drets de la persona entrevistada.

3

Donar-li a conèixer la declaració de qui acusa, tot llegint-la.

4

l'Escoltar la persona acusada, possibilitant que pugui comentar cadascun dels fets manifestats per la persona que va presentar la denúncia.

5

Si la persona admet les acusacions: informar que no tolerem aquest tipus d'accions, que han de cessar immediatament. Se li informa sobre possibles mesures i sancions .

6

Si nega les acusacions: haurà d'esclarir què admet i què nega i en aquest cas, haurà de presentar testimonis o altres mitjans de prova que sostinguin la seva defensa

7

Informar que no és convenient que es comuniqui amb la persona que denuncia: qualsevol acció d'amenaça o represàlia podria considerar-se assetjament en si mateixa i agreujaria la situació.

L'entrevista amb testimonis ha de permetre:

- ✓ Recollir el relat per, posteriorment, un cop finalitzada l'entrevista, contrastar-lo amb el relat de la persona denunciada i de la persona que denuncia.
- ✓ Explorar la possibilitat de recopilar més material probatori. Qui pot ser susceptible de ser considerat/ada testimoni d'una situació d'assetjament?
- ✓ Algú que hagi pogut escoltar o veure alguna cosa relacionada amb el cas.
- ✓ Algú que pugui descriure amb propietat la relació laboral o dins de l'organització entre la persona que presenta el cas i l'acusada.
- ✓ Algú que pugui descriure amb propietat el lloc de treball de la persona que denuncia i les tasques associades a aquest lloc (quan hi hagi relació laboral).
- ✓ Algú que pugui descriure amb propietat l'activitat habitual de la persona assetjada en l'organització així com la de la persona presumptament assetjadora.
- ✓ Algú que hagi estat esmentat/ada en la resta de les entrevistes, incloent persones que hagin estat assetjades per la mateixa persona que es presumeix assetjadora.

Com a criteri general, el nombre de testimonis no hauria de superar 3 persones per cada part, per tal de garantir la preservació de la confidencialitat del procés, així com el dret a la intimitat de les persones implicades.

Les persones que actuïn coma testimonis hauran de signar un document on es comprometin a mantenir la confidencialitat.

Actitud i actuació del grup d'acompanyament durant l'entrevista amb testimonis

1

Informar sobre el rol de qui entrevista.

2

Explicar el procés d'investigació i el posicionament ètic i el protocol en el que es basa.

3

Informar sobre la confidencialitat així com de la necessitat de registrar el contingut de l'entrevista.

4

Indagar a través de preguntes obertes i generals per la recollida objectiva i lliure d'interpretacions..

5

Centrar-se en el que l'informant ha vist o sentit i no en les seves interpretacions sobre els fets.

Consideracions per al procés d'investigació

Durant la fase d'investigació és important tenir en compte els següents aspectes:

- ✓ Si qualsevol part sol·licita una reunió o entrevista, se li ha de concedir.
- ✓ S'ha de donar tràmit d'audiència a totes les persones implicades.
- ✓ Totes les persones implicades tenen dret a ser assistides per representants o assessors/ores i a ser acompanyades a les entrevistes per una persona de la seva confiança.
- ✓ Qualsevol persona pot negar-se a declarar, però, en tot cas, cal recordar que és responsabilitat de totes les persones que integren la XCS denunciar i actuar davant de situacions d'assetjament.
- ✓ Qualsevol de les parts implicades té dret a presentar el recurs pertinent en cas de no estar d'acord amb la resolució del Grup d'acompanyament (procediment de recursos establert en la normativa interna de la XCS).
- ✓ La persona acusada té dret a rebre informació de l'evolució de la tramitació i que se li notifiquin les mesures cautelars i sancionadores que se li aplicaran.
- ✓ Si una persona denuncia assetjament sexual, per raó de sexe, d'identitat de gènere o de preferència sexual i aporta indicis fonamentats, correspon a la part demandada demostrar que no ha vulnerat el seu dret a la intimitat i a la integritat.
- ✓ En cap circumstància s'emprarà la mediació com a mecanisme per a resoldre una situació d'assetjament o com a part de la fase d'investigació, en estar aquesta eina per a la resolució de conflictes absolutament contraindicada en casos de desigualtat entre les parts, podent incórrer en una revictimització greu de la part assetjada.

8.3 Informe de conclusions

Finalitzada la fase d'investigació, el Grup d'acompanyament procedirà a elaborar un informe de conclusions el qual haurà de contenir:

- ✓ Identificació de la persona o persones que presenten el cas, de la part denunciada i dels i de les testimonis.
- ✓ Resum dels principals fets i dels arguments plantejats per les persones implicades.
- ✓ Resum de les intervencions realitzades pel Grup d'acompanyament o personal expert i de les proves obtingudes.
- ✓ Qualsevol altra evidència que aportí informació útil al procés.
- ✓ Resolució:
 - Valoració del cas.
 - Tipificació de la falta (lleu, greu, molt greu).
 - Mesures proposades diferenciades per tipologia (correctores, protectores, reparadores i/o sancionadores).

8.4 Aplicació de mesures

El Grup d'acompanyament és el responsable de vetllar perquè s'apliquin les mesures correctores, protectores, reparadores i/o sancionadores proposades a l'informe de conclusions. Les mesures correctores i protectores seran informades a la comissió Permanent, mentre que les reparadores i cautelars hauran de ser referendades per la Permanent i per la Junta Directiva.

En tots el casos les mesures adoptades seran seguides i revisades periòdicament.

Quant a la tipologia de mesures, diferenciem entre:

- ✓ **Mesures preventives:** volen evitar l'aparició de situacions d'assetjament i han de ser desenvolupades per la XCS de forma transversal i sistemàtica, com a part d'una política activa orientada a la consecució de la igualtat d'oportunitats, l'equitat de gènere i l'eliminació de tota forma de discriminació.
- ✓ **Mesures correctores:** són aquelles mesures que s'apliquen quan es detecta risc d'assetjament o aquest ja ha tingut lloc; per tant, modifiquen situacions que afavoreixen la seva aparició, sovint evitant el seu agreujament o la seva repetició. Per aplicar aquestes mesures cal realitzar estudis de detecció de risc periòdics així com una anàlisi exhaustiva dels factors que han facilitat l'aparició de l'assetjament, quan aquest ja s'ha donat.
- ✓ **Mesures protectores i cautelars:** es tracta de mesures temporals adreçades a protegir la persona denunciant i a evitar l'agreujament de la situació mentre dura el procés d'investigació, es resol el cas i es determinen mesures finals. El Grup d'acompanyament ha de tenir capacitat d'aplicar-les de forma immediata a l'inici del procediment d'investigació.
- ✓ **Mesures reparadores:** quan una persona veu vulnerats els seus drets fonamentals té dret a una reparació del dany; per tant, aquestes mesures s'adreçaran a compensar l'impacte negatiu que l'assetjament ha tingut sobre la integritat i la dignitat de la persona, a més de l'efecte sobre la seva salut psicofísica.
- ✓ **Mesures disciplinàries o sancionadores:** l'objectiu d'aquestes mesures pot ser corrector (evitar que la persona assetjadora torni a cometre accions d'aquesta naturalesa), exemplificador (mostrar el rebuig ferm de la XCS envers les diferents formes d'assetjament de gènere) o punitiu (sancionar una conducta considerada incorrecta).

8.4.1 Mesures cautelars

L'aplicació de mesures cautelars exigeix el compliment d'una sèrie de requisits:

- ✓ La persona denunciant presenta indicis fonamentats sobre l'existència d'assetjament o sobre una situació que atenta contra la seva dignitat, integritat o benestar personal.

- ✓ S'aprecia risc d'agreujament de la situació, d'increment del sofriment de la persona denunciante i/o de represàlies que exigeix l'adopció immediata de mesures concretes.
- ✓ Proporcionalitat: coherència entre les mesures adoptades i la gravetat dels fets denunciats.

Malgrat la dificultat de concretar mesures cautelars, que hauran de definir-se davant cada cas particular i en funció de les especificitats d'aquest, a continuació s'enumeren – a tall d'exemple – algunes mesures orientatives:

- ✓ Modificació horària dirigida a la part denunciada, sense menyscapte de les condicions laborals.
- ✓ Modificació horària dirigida a la part denunciante, sempre amb acord d'aquesta i sense menyscapte de les condicions laborals.
- ✓ Teletreball per part de la persona denunciada.
- ✓ Teletreball per part de la persona denunciante, sempre amb acord d'aquesta.
- ✓ Mobilitat interna – mai d'ascens – de la persona denunciada, sempre que no impliqui menyscapte de les condicions laborals.
- ✓ Mobilitat interna de la persona denunciante, sempre que aquesta ho sol·liciti i sense menyscapte de les condicions laborals.
- ✓ Recomanació expressa de no comunicació de la persona denunciada amb la denunciante mentre duri el procés de recerca.

- ✓ Prohibició, a la part denunciada, de participar en comissions o assistir a reunions, actes o altres esdeveniments de l'organització en els quals estigui present la presumpta víctima fins a la resolució del cas.

L'aplicació de les mesures cautelars ha de restringir-se a la durada del procediment d'investigació. Una vegada resolt el cas, haurà de valorar-se la suspensió d'aquestes mesures o la seva fermesa, si es determina que, efectivament, s'ha donat una situació d'assetjament o discriminació que justifiqui la permanència d'aquestes, a més de la possible aplicació d'altres mesures de naturalesa correctora, sancionadora o reparadora.

8.4.2 Mesures reparadores

A l'hora de proposar mesures reparadores, sempre partint de les necessitats i demandes de la persona afectada, el Grup d'acompanyament haurà de tenir en compte els següents drets:

- ✓ Dret al reconeixement públic de la condició de víctima/supervivent de violència, sempre des del màxim respecte i la dignificació.
- ✓ Dret a preservar la intimitat: el dret al reconeixement no s'oposa, en cap cas, al dret de la víctima/supervivent de violència a preservar la intimitat, quan aquesta així ho desitgi, de manera que aquest reconeixement no sigui publicitat ni comunicat a terceres persones.
- ✓ Dret a la restitució, que pot comprendre suport i/o atenció social, psicològica o sanitària adreçada a superar els danys soferts o d'altres maneres de reparar el perjudici causat.

8.4.3 Mesures disciplinàries

El règim disciplinari o sancionador és el més complex d'establir en un protocol que abasti l'estructura de la XCS atès que haurà de respondre a marcs normatius diferents (estatuts, reglaments de règim)

D'aquesta manera, la funció del Grup d'acompanyament ha de consistir en tipificar la falta i proposar mesures, a partir de la valoració dels fets investigats i, a partir d'aquí, tenint en compte el grau de gravetat establert, cada entitat podrà aplicar una determinada mesura sancionadora segons el seu propi marc normatiu.

En casos greus es pot demanar l'expulsió de l'organització(en qualitat de soci o de treballador /a) que en qualsevol cas haurà de ser ratificat per la Junta directiva de l'Organització.

Llistat d'agreujants

Per tal de tipificar la falta, a banda de determinar si hi ha hagut assetjament i de quin tipus, el Grup d'acompanyament haurà de valorar si concorren circumstàncies agreujants, com ara:

- ✓ Superposició de diverses tipologies d'assetjament.
- ✓ El fet que hi hagi més d'una persona assetjada.
- ✓ El fet que l'assetjament es produeixi de forma grupal (existència d'assetjament ambiental i de grup hostil col·laborador).
- ✓ Augment deliberat del dany físic i/o psíquic causat a la persona agredida .
- ✓ Grau de culpabilitat i la intencionalitat de l'infractor o infractora.
- ✓ Danys físics, morals i materials causats a persones o béns i la situació de risc creada.
- ✓ Assetjament d'intercanvi o quid pro quo: és a dir, la persona assetjadora es troba en una situació de superioritat jeràrquica o moral dins l'organització que li permet utilitzar el xantatge com a forma d'aconseguir la seva finalitat (sovint favors sexuals, però no únicament), en poder restringir o condicionar les possibilitats d'accés a la feina o a la formació, de participació, de promoció, etc., de la persona afectada.

- ✓ Superioritat jeràrquica de la persona agressora respecte de la víctima (assetjament vertical descendent) i la seva posició jeràrquica en el conjunt de l'organització.
- ✓ Realització de la conducta mitjançant preu, recompensa o promesa remuneratòria.
- ✓ El fet que la víctima es trobi en període de prova, contracte de pràctiques, contracte temporal o en qualsevol altra situació d'inestabilitat laboral o recent incorporació a l'organització.
- ✓ El fet que l'assetjament es produeixi durant el procés de selecció de personal.
- ✓ Reiteració en la conducta assetjadora (s'ha comès assetjament o conductes precursors en d'altres ocasions o amb d'altres persones; s'ha persistit en la conducta quan ja hi ha hagut un avís previ perquè aquesta finalitzi, etc.).
- ✓ Amenaça de represàlies cap a la persona assetjada o les persones testimonis de la situació d'assetjament.
- ✓ Assetjament dirigit a una persona funcionalment diversa o en situació de trastorn psicològic demostrable.
- ✓ L'ocultació, aprofitant les condicions de temps, manera i lloc, d'informació que dificulti la defensa de la persona ofesa, o la identificació de l'autor/a partícip.
- ✓ Pressions o coaccions a la persona assetjada, testimonis o persones del seu entorn laboral o familiar amb la intenció d'evitar o perjudicar la investigació que s'està realitzant.
- ✓ Intent de manipulació al Grup d'acompanyament.
- ✓ Negació davant de proves evidents.

En l'anàlisi de cada cas concret, el Grup d'acompanyament haurà de determinar si es donen d'altres circumstàncies agreujants, no recollides en aquest llistat, el qual es presenta a mode de guia però que, de cap manera, ha d'entendre's com a limitant ni exhaustiu.

Annexos

Membres de la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment i forma de contacte/ Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat d'expressió de gènere o de preferència sexual de la XCS

1.

Nom i cognoms: Joana Dominguez
Lloc/posició a la entitat: junta de XCs
Forma de contacte: joana.dominguez@gmail.com

Nom i cognoms: Pere Rosell
Lloc/posició a la entitat: Soci
Forma de contacte:

Nom i cognoms: Angels Cardona
Lloc/posició a la entitat: Voluntària
Forma de contacte: angels.cardonacardona@gmail.com

Nom i cognoms: Nuria Zapata
Lloc/posició a la entitat: Voluntària
Forma de contacte: nuriaz@gmail.com

Nom i cognoms: Yolanda Dominguez
Lloc/posició a la entitat: Equip
Comerç just
Forma de contacte: comercial@xarxaconsum.org

Forma de contacte general establerta:

Composició

Revisada en Assamblea amb data: Data proposta de
relleu:

Signatura

_____de_____de 202_____

**Carta – sol·licitud de comunicació per assetjament sexual,
per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere o de
preferència sexual.**

Sol·licitant

Persona afectada	Persona coneixedora	Comissió detecció i seguiment
------------------	---------------------	-------------------------------

Tipus d'assetjament

Sexual	Per raó de gènere	Per raó d'identitat de gènere	Per raó d'expressió de gènere
	Per raó de preferència sexual	Per raó de maternitat	Per raó de conciliació de la vida personal, familiar i professional
		Altres	

Dades personals de la persona afectada

Nom i cognoms	NIF	Gènere
		H D PNB NC

Telèfon/s de contacte

Vinculació amb l'entitat				
Sòcia	Treballadora	Activista	Voluntària	Altra

Descripció dels fets

Documentació annexa

Sí. Específiqueu-la

No

Sol·licitud d'activació del protocol

Per activar el protocol, cal signar el consentiment. Altrament, la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment durà a terme les actuacions que consideri oportunes en l'àmbit psicosocial.

Sol·licito l'activació del Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat, d'expressió de gènere o de preferència sexual i de maternitat o conciliació de la vida personal, familiar i professional de la XCS.

Signatura

_____de_____de 202

Document de consentiment informat per a la investigació de casos d'assetjament en aplicació del Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat d'expressió de gènere o de preferència sexual.

En/Na amb DNI , persona vinculada a l'entitat/espai com a Sòcia

Treballadora Activista Voluntària Altra

Autoritzo a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment a estudiar i analitzar l'entorn psicosocial relatiu a la meua vinculació amb l'entitat/es- pai, així com a elaborar les propostes i recomanacions tècniques que d'aquest estudi en puguin derivar, en aplicació del *Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat d'expressió de gènere o de preferència sexual i de maternitat o conciliació de la vida personal, familiar i professional*.

Així mateix, manifesto que:

- a) He estat informat/da, que a l'informe tècnic que resulti de l'estudi i anàlisi de les dades que autoritzo, hi constarà que totes les persones destinatàries i/o dipositàries d'aquest actuaran amb l'obligació de sigil i reserva en defensa de la confidencialitat que les empara, tal com preveu la Llei 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.
- b) Conec el contingut del Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat d'expressió de gènere o de preferència sexual i de maternitat o conciliació de la vida personal, familiar i professional de la XCS, en relació amb els drets i deures que se'n deriven i els efectes que la seva aplicació pugui ocasionar.
- c) He estat informada/informat de qui conforma la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment.

També autoritzo a la Comissió de prevenció, detecció, actuació i seguiment per iniciar el procés d'investigació per a la situació d'assetjament sexual, per raó de gènere, d'identitat i expressió de gènere o de preferència sexual que he exposat. Si s'autoritza cal marcar la casella en blanc.

Signatura

_____de_____de 202_____

|